

КІСТЯКІВСЬКИЙ Георгій Богданович (18. 11(01. 12). 1900, с. Будаївка Київ. пов. Київ. губ., нині м. Боярка Києво-Святошин. р-ну Київ. обл. — 07. 12. 1982, м. Кембридж, шт. Массачусетс, США) — фізико-хімік. Онук [В. Беренштама](#), син [Б. Кістяківського](#) і [М. Береншам-Кістяківської](#), брат [Олександра](#) та батько [Віри Кістяківських](#). Член Нац. АН США (1933). Державні нагороди США. Навч. у приват. гімназіях Києва та Москви. Під час воєн. дій 1918–20 виступав у складі білогвард. військ. формувань. 1920 емігрував з Криму до Туреччини, згодом — через Балкани до Німеччини. Закін. Берлін. університет (1924). У 1925 захистив доктор. дис. з фізико-хімії під керівництвом М. Боденштайна, за його ж рекомендацією 1926 скерований у США до Принстон. університету. 1930–40 та від 1946 — у Гарвард. університеті (Кембридж): від 1933 — проф., 1947–50 — завідувач кафедри хімії. 1933 прийняв громадянство США. Від 1940 — консультант, від 1942 — завідувач відділу розробки вибух. речовин Нац. дослід. комітету оборони; водночас від 1941 — чл. Комітету атом. енергетики при Нац. АН США, брав участь у розробках, які передували Мангеттен. проекту (створенню першої атом. бомби у США); 1943 —

консультант ядер. лабораторій у м. Лос-Аламос (шт. Нью-Мексико, США); 1944–45 — завідувач відділу розробки традиц. вибух. речовин для атом. бомби. У 1950-х рр. брав активну участь у роботі уряд. наук. організацій з військ.-тех. питань, зокрема Нац. упр. з авіонавтики. Радник президента Д. Айзенгавера у справах науки і техніки (1959–61). Президент (1961–64), віце-президент (1965–72) Нац. АН США. 1968 на знак протесту проти агресії США у В'єтнамі припинив співпрацю з Пентагоном і перейшов до актив. критики мілітарист. кіл США, долучився до боротьби за контроль над стратег. ядер. зброєю. Наукові дослідження: молекулярна кінетика (зокрема реакцій у газовій фазі), структура поліатом. молекул, термохімія орган. сполук, спектроскопія, фізика удар. хвиль. Сприяв створенню у Гарвард. університеті Укр. наук. інституту. Автор щоденника «A Scientist at the White House: The Private Diary of President Eisenhower's Special Assistant for Science and Technology» (Hardcover, 1976).

Основні праці

Photochemical Processes. Hardcover, 1928; National Policy for Science // Chemical & Engineering New. 1962. Vol. 40; American Science at the Crossroads // Там само. 1972. Vol. 50.

Державний архів

ЦДІА України у Києві. Ф. 127, оп. 1078, спр. 2220, арк. 180, зв. 181.

Рекомендована література

1. Biographical Memoirs of Fellows of the Royal Society. London, 1985;
2. Депенчук Л. Богдан Кістяківський. К., 1995;
3. Кучеренко М. Чи має майбутнє будинок Кістяківських? // Укр. форми. 2007, 7 берез.

[М. О. Кучеренко](#)

Бібліографічний опис:

Кістяківський Георгій Богданович / М. О. Кучеренко // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2013. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-7095>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).